

דקדק

גיליון 103

- נצבים -

המדרש רבה בפרשתנו מדבר על העניין של 'אין המצווה נקראת אלא על שם והוא מוכיח את זה מכך שהרי מי העלה את 'עצמות יוסף' ממצרים? משה רבנו - 'בִּיחָק מִפֶּה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ (שמות יג, יט)', אבל מצד שני אנחנו רואים שבספר יהושע כתוב משהו אחר! בספר יהושע כתוב בפרק כד, פסוק לב "וְאֵת עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הָעֵלּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם". אז רגע אני לא מבין, מי העלה את עצמות יוסף, משה או בני ישראל? אומר לך המדרש: באמת משה רבנו העלה אותם ממצרים, אבל מכיון שהוא לא הכניס אותם לארץ ישראל, אז זה לא נקרא על שמו. מי כן הכניס אותם לארץ ישראל? בני ישראל, לכן זה נקרא על שםם - "אֲשֶׁר הָעֵלּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם" שהם העלו את עצמותיו ממצרים - כי אין המצווה נקראת אלא על שם גומרה!!

טוב, מסר יפה וחשוב, אבל הבאתי את זה בשביל קטע נוסף שיש במדרש הנ"ל והנה הוא:

שואל המדרש: "וְלָמָּה קָבְרוּ אוֹתָן [את עצמות יוסף] בַּשָּׂכָם?"

שאלה טובה, למה דווקא בשכם קברו את עצמות יוסף? למה לא לקבור אותם ליד האמא שלו האמא של כולנו - מאמע רוחל??? למה דווקא בשכם, מה יש שם?? מתרץ המדרש:

מִשָּׁל לָמָּה הִדְבָּר דּוֹמָה לַגִּנְבִּים שֶׁגָּנְבוּ חֲבִית שֶׁל יוֹן, הִרְגִּישׁ בָּהֶם [שם לב אליהם ה] בַּעַל הַבֵּית, אָמַר לָהֶם [הבעל הבית לגנבים:] יַעֲרֹב עֲלֵיכֶם [תהנו], אֵלָּא [אבל] בְּחֵיכֶם [אני מבקש ממכם], מִשָּׁאֲתֶם שׁוֹתִים אֶת הַיֵּין הַחֲזִירוּ אֶת הַקֶּנֶקֶן לְמָקוֹמוֹ [כשאתם מסיימים לשתות תחזירו את הקנקנים למקום], כֹּף [אותו הדבר], בְּשִׁעָה שֶׁמָּכְרוּ הַשְּׂבָטִים אֶת יוֹסֵף מִשָּׂכָם מָכְרוּ אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר וְכו' אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא [לבני ישראל - לשבטים] מִשָּׂכָם מָכַרְתֶּם אוֹתוֹ, הַחֲזִירוּ [את] עֲצָמוֹתָיו לַשָּׂכָם

האחים מכרו את יוסף משכם! אומר הקב"ה לאחים [ולבניהם - כלל ישראל], אין בעיה! מכרתם אותו אני שותק [כי הרי זה היה חשבון אלוקי שהוא בסוף יהיה למלך וכו' - כך מבארים המפרשים על המדרש] אבל לפחות תחזירו אותו למקום שממנו לקחתם אותו. לקחתם משכם - תחזירו לשכם!!

ויוסף חוזר אחרי מאות שנים לאותו מקום שממנו הוא נחטף - שכם!! ללמדך - הכול מחושבן עד לאותיות הקטנות. אנחנו חיים פה מאה, מאה עשרים, לא יודע כמה בדיוק, אבל בלי עין הרע יש לנו כל כך הרבה שאלות על הקב"ה. למה ליענקל' נפטרה ילדה, למה לשימע'ן יש ציפורן חודרנית, למה למה למה... אבל הקב"ה יושב בשמים והוא מקפיד על הגלגל שיסע בדיוק לפי הסדר... יוסף נלקח משכם וחזר בדיוק לשם, הכול מדויק, והכול נוסע לפי תוכנית אלוקית מדהימה [שלא יכול להיות טוב ממנה] רק לנו קשה לראות [מה לעשות אבל אנחנו חיים פה לא הרבה, וגם אנחנו בקושי מכירים משהו... בקושי את עצמנו... אז מה אנחנו יכולים לומר]

אבל מה שבטוח שהכול מחושבן והכול ממוספר והכל מדויק וכל עצב הכי קטן בנשמה הקדושה שלך מדויק מלמעלה ונשקל בפלס.... הכול לטובה!!!! שבת שלום!!